

Avesta Whiskysällskaps provning nr 119 2021-04-17

Sammanfattning

Text: Arne Hellberg, Bilder: Arne Hellberg och resenärer

Föreningens whiskyprovning genomfördes lördagen den 17:e april via mötestjänsten Zoom. Provningstemat för denna provning var **Balvenie**, Provningsledare var Arne Hellberg, AWS.

Till denna provning var fullsatt med det 101 deltagare. Fler var intresserade men fick inte plats.

SINGLE MALT SCOTCH WHISKY THE BALVENIE®

Generell information

Styrelsen informerade kortfattat deltagarna om

- SWF-buteljering nr 34, GlenAllachie.
- SWF-buteljering nr 35, Glen Scotia
- Erbjudande om AWS Whiskyglas
- AWS får en ny hemsida
- Programmet för 2021
- Provning 120 - Part Nan Angelen, med Hans Sundquist
- Rutinen för provning och omröstning

Föredrag och Provning

Arne visade kort en kartbild så man vet var destilleriet ligger i Skottland, och förklarade sedan att de bilder från destilleriet som visas under provningen kommer från AWS besök på destilleriet 2015-09-08 och är tagna av deltagarna på resan. Men det är lika bra att börja prova nu på en gång, så därmed var det dags för det första glaset.

Glas nr 1 – Balvenie Caribbean Cask

Balvenie Carribbean Cask, 14 år, 43,0%

Denna buteljering har lagrats på amerikanska ekfat i 13 år för att sedan slutligen lagras på fat som innehållit västindisk rom under 9 månader.

Deltagarna kunde nu bildmässigt följa stigen genom skogen fram till destilleriet.

Balvenie är endast öppet för bokade besök och tar emot grupper med upp till åtta deltagare.

AWS delade upp sig i två grupper för besöket, där den andra gruppen besökte Glenfiddich och sedan bytte man destilleri.

Medan det första glaset avnjöts gavs lite fakta om destilleriet, vilket ägs av William Grant & Sons, ett av ytterst få kvarvarande familjeägda destillerier i Skottland, om man inte räknar med en del av de nystartade mindre destillerierna. Det har en kapacitet på ca 7 000 000 liter ren alkohol per år och har en mäsktunna på hela 11,8 ton och sammanlagt 14 jäskar (9 av trä, 5 av rostfritt stål). Det finns sammanlagt 11 pannor varav 5 är mäskpannor och 6 är spritpannor.

Bakgrunden till destilleriets uppkomst sägs vara att det brann hos Glenlivet 1891 vilket medförde att de förlorade hela laget. Blendingindustrin behövde mer whisky och fann då att Glenfiddich hade mycket att erbjuda och som då också sålde från sitt lager. William Grant hade då ett guldläge med pengar på fickan. Han gick då och köpte Balvenie New House och byggde om det till destilleri. Det två första pannorna köptes in begagnade från **Lagavulin** och **Glen Albyn**. Det är först 1957 som man börjar utöka kapaciteten, då till 4 pannor.

Balvenie slutade elda med kol under 1960-talet och övergick då till ångvärme. Som ett av få destillerier så odlar man eget korn och har även kvar golvmältning men det räcker bara till en liten del av behovet.

Destilleriet **Kininvie** startas 1990 för att hantera efterfrågan då trycket på Balvenie blev stort.

Sedan är ju det viktiga i sammanhanget att AWS var på besök under 2015.

Med den informationen avklarad så var det dags att titta närmare på nästa glas.

Glas nr 2 – Balvenie Double Wood

	<p><u>Balvenie Double Wood 17 år, inspired by Devils cask, 43,0%</u></p> <p>Denna buteljering har lagrats på amerikanska ekfat och europeiska sherryfat.</p>
---	--

Rundturen i destilleriet började med hanteringen av kornet som ett första steg. Här fick vi också se bilder på hur kornet ligger i blöt, vilket Arne fann upplyftande eftersom han inte kommer ihåg att han fått se det på något annat destilleri som han besökt under åren.

Rundturen i destilleriet började med hanteringen av kornet som ett första steg.

Här fick vi också se bilder på hur kornet ligger i blöt, vilket Arne fann upplyftande eftersom han inte kommer ihåg att han fått se det på något annat destilleri som han besökt under åren.

Kornet ligger efter blötläggningen och gror till sig på mälningsgolvet.

Tyvärr kunde inte filmen på hur en av våra medlemmar luftar kornet för hand visas från presentationen under provningen.

Det fick bli en stillbild istället.

Efter det hårda arbetet på bilden var det dags för ännu ett glas. Nummer tre.

Glas nr 3 – Balvenie Single Barrel, Sherry Cask

Bowmore 15 år, 47,8%

Lagrad på ett sherryfat av typen europeisk Sherry butt.

När kornet har grott tillräckligt (se handen) så ska det torkas.

Hos Balvenie kan det torkas i kölnan där kornet ligger utspritt och värmen kommer underifrån.

För rökig whisky eldas kölnan med torv vilket gör att röken från torven lagras i kornet. Balvenie torvrökig sitt korn en vecka per år, den så kallade *Peat Week*, och den var nu nästa på tur.

Glas nr 4 – Balvenie Peat Week

	<p><u>Balvenie Peat Week. 14 år, 48,3%</u></p>
---	--

Medan deltagarna hanterade röken i glaset så pratade Arne vidare om ännu en intressant sak som han ville ta upp från på rundturen, en så kallad *de-stoner*, eller *rensverk* på ren svenska. Kornet som ska nu ska användas till att producera whisky innehåller bland annat småstenar och liknande som man vill skilja ur innan kornet landar i mäskkaret. Den ser inte mycket ut för världen men rensar bort en del oönskade föremål.

David Maere, vår guide, försöker visa hur den fungerar.

Även här skulle en video ha visat hur den skakar och har sig, men som sagt, stillbild blev det.

Den rensar bort en del oönskade föremål i alla fall.

Efter fyra whisky. och en hel del bilder och pratande av Arne. var det nu dags för deltagarna att få en chans att prata med varandra. Provningsmötet delades upp i ett antal mindre mötesrum (break-out rooms) där deltagarna fick tillfälle att prata med varandra om whiskyn, provningen och annat, i mindre grupper. Ungefär som man gör på en provning där man träffas på plats. Deltagarna slumpade sin i olika mindre möten och kopplades sedan tillbaka till provningen efter 10 minuter.

Efter den pausen var det bara att ge sig på nästa glas, vilket var nummer fem.

Glas nr 5 – Balvenie Port Wood 21 år

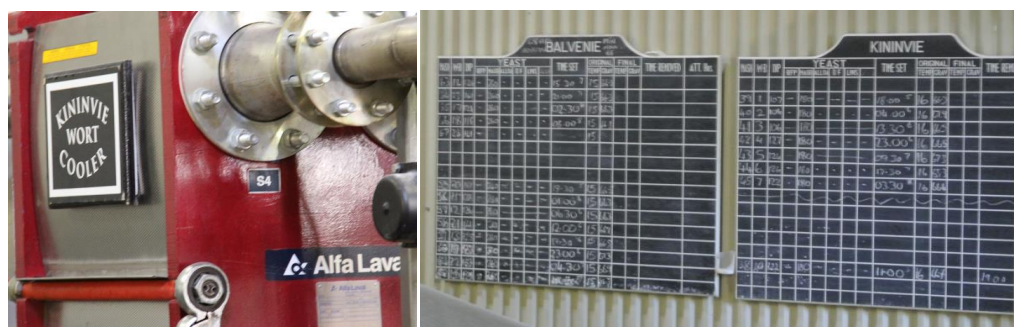
	<p><u>Balvenie Port Wood 21 år, 40,0%</u></p> <p>Lagrad 21 år på bourbonfat och sedan ytterligare några månader på portvinsfat.</p>
---	---

Med den i glaset vandrade Arne vidare på Balvenie till mäsksningen.

Det visades bilder på en del utrustning, och det Arne fann intressant var att det stod **Kininvie** på en hel del av den. Detta eftersom destillerierna **Kininvie** och **Balvenie** delar en hel del av utrymmet.

Kininvie och/eller Balvenie?

Det skulle nog vara svårt att veta vad som tillhör vilket destilleri om det inte var skyltat.

Arne visade fler bilder på skyltar och jäskar och annat, men sedan var det dags igen, för glas nummer 6.

Glas nr 6 – Balvenie Tun 1401

	<p><u>Balvenie Tun 1401, batch 7, 49,2%</u></p> <p>Lagrad på amerikanska nio olika bourbonfat och två europeiska sherryfat, vilka sedan blandats ihop i den stora tunnan 1401, där de fått "gifta ihop sig" under ca fem månader.</p> <p>Släpptes på duty-free marknaden 2013 i en upplaga av 2600 flaskor.</p>
--	---

Nu landade rundturen själva destilleringen och det visades bilder på pannor och spritskåp. Därmed kunde man kanske tro att det var klart, men icke så, På Balvenie finns chansen att se något som få destillerier kan visa upp, och det kan man ju inte missa. Grupperna fick en kort bilresa, ståndsmässigt väl inpackade i en Land Rover av äldre snitt 😊, från destilleriet till tunnbinderiet.

Men innan vi börjar arbeta med tunnorna så tar vi oss en sista dram, glas nummer sju.

Med dessa buteljeringar får detaljerad information om vilka fat som ingår i buteljeringen.

Glas nr 7 – Balvenie Tun 1509

	<p><u>Balvenie Tun 1509, batch 2, 50,3%</u></p> <p>Lagrad på 23 fat av amerikansk vitek, sju fat av typen sherry butts och två av typen sherry hogsheads, totalt 32 fat, Som blandades ihop i den stora tunnan 1509, där de fått "gifta ihop sig" under ca tre månader.</p> <p>Släpptes på marknaden 2015 i en upplaga av 8500 flaskor.</p> <p>Tun 1509 är alltså betydligt större än Tun 1401.</p>
---	---

Tunnbinderiet

Även här var det en film som fick bli stillbild. Den skulle ha visat hur man provtrycker tunnan för att se om den läcker eller inte.

Arne hade samlat på sig lite uppgifter om de olika utgåvorna för Tun 1401 och 1509 vilket han presenterade.

Utgåva	Släppt år	Fat Totalt (antal)	Sherry + Bourbon	Antal Flaskor	Noterbart
1401 batch 1	2010	6	4 + 2	336	
1401 batch 2	2011	10	7 + 3	2 226	
1401 batch 3	2011	10	7 + 3	1 800	
1401 batch 4	2012	10	7 + 3	2500	
1401 batch 5	2012	9	5 + 4	2 862	
1401 batch 6	2012	9	7 + 2	2 500	
1401 batch 7	2013	11	9 + 2	2 600	Provades nu
1401 batch 8	2013	12	9 + 3	2 700	
1509 batch 1	2014	42	35 + 7	11 000	
1509 batch 2	2015	32	23 + 9	8 500	Provades nu
1509 batch 3	2016	31	19 + 12	8 850	
1509 batch 4	2017	23	13 + 10	8 850	
1509 batch 5	2018	29	13 + 16	8 000	
1509 batch 6	2019	21	9 + 7 + 5	?	5 st refill Doublewood-fat
1509 batch 7	2020	21	4 + 17	?	

Nu var det dags att förbereda sig för omröstningen. Omröstningen genomfördes genom dialogrutor i mötesverktyget Zoom (kallas "polls") och kunde användas av upp till tre personer om de satt tillsammans. För de som var flera fick övriga rösta via chat-funktionen i Zoom.

Efter att omröstningen var slutförd så delades deltagarna återigen upp i dessa mindre mötesrum (break-out rooms) för att få tillfälle att prata med varandra en stund igen. Detta medan Arne arbetade med att räkna samman resultatet.

Arne redogjorde vad flaskorna hade kostat föreningen i inköp. De köptes in mellan 2016 och 2021 och kostar lite mer om man skulle ha köpt dem idag, om man hade fått tag på dem. Som exempel gav föreningen 1399 SEK för PortWood 21 år (inköpt 2016) och idag kostar den 1895 SEK. Balvenie Tun 1401 köptes in för 1566 SEK och nu går den på auktioner för mer än 6000 SEK.

Det gjordes också en snabb-enkät där deltagarna fick ange vad de tyckte om upplägget med de mindre mötesrummen. Det var i huvudsak mest positiva bedömningar, dock skulle tiden kanske varit lite kortare. Upplägget med de mindre mötesrummen kommer att finnas med på kommande provningar.

Innan provningen officiellt avslutades så fick Hans Sundquist berätta lite mer om den kommande provningen med PNA, 2021-05-22.

Flaskorna som provades

Omröstningsresultat:

Man röstar på vilket glas som deltagarna anser kommer på första, andra och tredje plats. Rösterna viktas sedan så att en röst för första platsen ger 3 poäng, en andra plats ger 2 poäng och tredje ger 1 poäng. Vinnare är den whisky som får flest poäng totalt.

Kvällens bästa whisky röstades fram genom en omröstningsfunktion i mötestjänsten Zoom.

Röstningsdialogen hade frågor för tre personer där en till tre deltagare kunde rösta. Där det var flera är tre som satt tillsammans fick övriga ange sin röst i chatten i mötesverktyget.

Sammanlagt röstningsresultat:

Prov	Whisky	Antal 1:a	Antal 2:a	Antal 3:a	Total poäng
Prov 1	Balvenie Caribbean Cask 14 år	1	2	5	12
Prov 2	Balvenie Double Wood 17 år	1	2	5	12
Prov 3	Balvenie Single Barrel 15 år	14	8	18	76
Prov 4	Balvenie Peat Week 14 år	2	4	8	22
Prov 5	Balvenie Port Wood 21 år	7	9	16	55
Prov 6	Balvenie TUN 1401 batch 7	27	21	12	135
Prov 7	Balvenie TUN 1509 batch 2	26	27	9	141

Kvällens vinnare var helt klart de båda TUN-buteljeringarna, med **TUN 1509** aningen före **TUN 1401**. Klar trea blev Single Barrel Sherry 15 år.

Avslutning

Provningen avslutades efter en kortare frågestund.

Källor och hänvisningar:

- www.thebalvenie.com
- www.whiskybase.com
- Malt Whisky Yearbook 2021

Sammanställning över provad whisky:

Uppgifterna kommer från Systembolaget om inget annat anges.

Balvenie Caribbean Cask, 14 år	666 SEK (70 cl), inköpt från Loch Fyne Whiskies
SB nr 85288 (739 SEK)	Alkoholhalt 43,0 %
Färg	Gulbrun färg.
Doft	Nyanserad doft med tydlig fatkaraktär, inslag av sultanrussin, vaniljfudge, kanel, nötter och choklad.
Smak	Nyanserad smak med tydlig fatkaraktär, inslag av sultanrussin, vaniljfudge, kanel, nötter, apelsin och choklad.

Balvenie Double Wood, 17 år	939 SEK (70 cl), inköpt Systembolaget 2016
SB nr 85165 (1195 SEK)	Alkoholhalt 43,0 %
Färg	<i>Notering saknas</i>
Doft	<i>Notering saknas</i>
Smak	<i>Notering saknas</i>

Balvenie Single Barrel 15 år	869 SEK (70 cl), inköpt Systembolaget 2016
SB nr 85241 (1395 SEK)	Alkoholhalt 47,8 %
Färg	<i>Notering saknas</i>
Doft	<i>Notering saknas</i>
Smak	<i>Notering saknas</i>

Balvenie Peat Week 14 år	799 SEK (70 cl), inköpt Systembolaget 2017
Finns inte på systembolaget	Alkoholhalt 48,3 %
Färg	<i>Notering saknas</i>
Doft	<i>Notering saknas</i>
Smak	<i>Notering saknas</i>

Balvenie Port Wood 21 år	1399 SEK (70 cl), inköpt Systembolaget 2016
SB nr 85553 (1895 SEK)	Alkoholhalt 40,0 %
Färg	<i>Notering saknas</i>
Doft	<i>Notering saknas</i>
Smak	<i>Notering saknas</i>

Balvenie TUN 1401 batch 7	1566 SEK (70 cl), inköpt Viking Cinderella 2017
Finns inte på systembolaget	Alkoholhalt 49,2%
Färg	<i>Notering saknas</i>
Doft	<i>Notering saknas</i>
Smak	<i>Notering saknas</i>

Balvenie TUN 1509 batch 2	1829 SEK (70 cl), inköpt Viking Cinderella 2016
SB nr 40494 (2572 SEK) = batch 3	Alkoholhalt 50,3 %
Färg	<i>Notering saknas</i>
Doft	<i>Notering saknas</i>
Smak	<i>Notering saknas</i>